

Riktlinjer för myndighetsutövning – missbruk och socialpsykiatri

Innehåll

1	INLEDNING	3
2	DEFINITIONER	3
3	VEM	3
4	ÖVERGRIPANDE MÅLGRUPPER	3
4.1	Personer med missbruk- och beroendeproblematik	3
4.2	Personer med psykisk ohälsa	3
5	ANSVARSFÖRDELNING	4
6	INSATSER	4
6.1	Rådgivande och vägledande samtal	4
6.2	Gruppverksamhet – primär behandling	4
6.3	Gruppverksamhet - efterbehandling	4
6.4	Individuellt stöd	5
6.5	Drogkontroll	5
6.6	Stöd i vardagslivet/boendestöd	5
6.7	Kontaktperson	5
6.8	Sysselsättning i socialt syfte	6
6.9	Socialt boende	6
6.10	Korttidsplats	6
6.11	Vård- och omsorgsboende	6
6.12	Boende för vård och/eller behandling	6
6.13	Hem för vård och boende (HVB)	6
6.14	Familjehemsplacering	7
7	EXTERNT KÖPT INSATS	7
8	UPPFÖLJNING AV DENNA RIKTLINJE	7

1 Inledning

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 4 kap. 1 § har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Vidare fastslås att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå och att biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Enligt SoL 5 kap. 7§ ska socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska vidare medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Avseende personer med missbruk fastslås i SoL 5 kap. 9§ att socialnämnden aktivt ska sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden skall i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa en enhetlig och rättssäker handläggning av ärenden som rör missbruk och socialpsykiatri. Därtill syftar riktlinjen till att fastställa vad om utöver det som fastställts i nationella regelverk, är att bedöma som skälig levnadsnivå, enligt Socialnämnden i Klippans kommun.

2 Definitioner

Vuxna – personer som har fyllt 18 år

Unga vuxna – personer mellan 18-20 år

Socialpsykiatri - När en person med psykisk funktionsnedsättning behöver sociala insatser för att klara sin dagliga livsföring. I det här dokumentet används psykisk ohälsa synonymt med psykisk funktionsnedsättning.

3 Vem

Denna riktlinje gäller medarbetare inom socialnämnden.

4 Övergripande målgrupper

4.1 Personer med missbruk- och beroendeproblematik

Vuxna personer med missbruk- eller beroendeproblematik av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende. I den här gruppen omfattas även gravida kvinnor, där insatser kan krävas till skydd för barnet.

4.2 Personer med psykisk ohälsa

Vuxna personer med psykisk ohälsa där det resulterar i väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden, t.ex. arbete, social samvaro och genomföra ärenden.

5 Ansvarsfördelning

Socialnämndens utgångspunkt är att en enskild som behöver hjälp av socialtjänstens verksamheter inte ska behöva bollas mellan olika handläggare. Detta innebär att samtliga handläggare, så väl biståndshandläggare, socialsekreterare som LSS-handläggare ska ha delegation på att fatta beslut utifrån SoL och LSS. Viss grundfördelning behöver dock finnas, vilken fastställs i särskilt upprättad rutin.

Enheterna ska bistå varandra med stöd och vägledning i de ärenden som enligt första stycket går utöver grundfördelningen.

6 Insatser

I bedömningen för att uppnå skälig levnadsnivå kan följande insatser vara aktuella

6.1 Rådgivande och vägledande samtal

Definition och syfte

Rådgivande och vägledande samtal är inte en biståndsbedömd insats utan kommunen är skyldig att erbjuda den typen av stöd till medborgarna.

Samtalen kan vara av stödjande/rådgivande karaktär men kan också vara av vägledande karaktär till annan extern aktör.

Syftet med samtalen är att vägleda, ge råd och i vissa fall motivera personen att söka hjälp, såväl inom kommunens försorg eller t.ex. inom hälso- och sjukvården.

Specifik målgrupp

Personer med psykisk ohälsa, missbruk eller beroende, samsjuklighet samt unga vuxna.

Begränsning

Upp till fem oregistrerade samtal kan genomföras utan biståndsbeslut.

6.2 Gruppverksamhet – primär behandling

Definition och syfte

Tolvstegsbaserad primärbehandling som syftar till att ge kunskap och insikt i de negativa konsekvenserna av missbruk/beroende. Behandlingen ges under 8-16 veckor och är individuellt utformad utifrån individens behov.

Specifik målgrupp

Personer med missbruk eller beroende.

6.3 Gruppverksamhet - efterbehandling

Definition och syfte

Behandling efter primärbehandling och är individuellt utformad efter individens behov, generellt upp till ett år.

Syftet med insatsen är att stödja klienten att upprätthålla nykterhet över tid, fylla på den kunskap de fått under primärbehandlingen tolv steg eller vid individuellt stöd. Om en person är beviljad tolvstegsbehandling så ingår efterbehandling.

Specifik målgrupp

Personer med missbruk eller beroende

6.4 Individuellt stöd

Definition och syfte

Individuellt anpassat stöd, t.ex. genom samtal eller praktiskt stöd i vardagen, som syftar till att genom ett förändringsarbete få den enskilde att uppnå struktur i sin vardag, komma ifrån missbruk och bibehålla nykterhet.

Specifik målgrupp

Personer med psykisk ohälsa, missbruk eller beroende och som inte kan ta till sig stöd och behandling i grupp. Insatsen kan även ges till våldsutsatta eller förövare utifrån våld i nära relationer.

6.5 Drogkontroll

Definition och syfte

Genomföra drogtester med syfte att t.ex. kontrollera drogpåverkan, p.g.a. misstanke härom, inför umgänge, eller att bibehålla motivation till fortsatt drogfrihet.

Specifik målgrupp

Personer med missbruk eller beroende.

Begränsning

Insatsen ska endast beviljas som komplement för att säkerställa att personen kan tillgodogöra sig andra insatser.

6.6 Stöd i vardagslivet/boendestöd

Se ”Riktlinje för insats – Stöd i vardagslivet”

6.7 Kontaktperson

Definition och syfte

En person som har som uppdrag att vara en medmänniska med syfte att bryta social isolering.

Specifik målgrupp

Personer med psykisk ohälsa och i undantagsfall personer med missbruk eller beroende som lever i social isolering och med stora svårigheter att bryta denna isolering.

6.8 Sysselsättning i socialt syfte

Definition och syfte

En sysselsättning för personer som tillhör målgruppen nedan, med syfte att skapa en känsla av sammanhang.

Specifik målgrupp

Personer med psykisk ohälsa, missbruk eller beroende som permanent står utanför arbetsmarknaden och inte bedöms ha förmåga till reguljärt arbete.

6.9 Socialt boende

Se ”Riktlinje för sociala boenden”

6.10 Korttidsplats

Definition och syfte

Boende som beviljas under en kortare period, t.ex. under utredningstid, då insatser i hemmet inte bedöms tillräckliga.

Specifik målgrupp

Personer med mycket omfattande missbruk eller beroende och som behöver dygnsvård utifrån psykiatriska, fysiska och sociala svårigheter.

6.11 Vård- och omsorgsboende

Definition och syfte

Boende som beviljas tills vidare då insatser i hemmet inte bedöms tillräckliga.

Specifik målgrupp

Personer med omfattande missbruk eller beroende eller som på grund av fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning är i behov av dygnsvård.

6.12 Boende för vård och/eller behandling

Definition och syfte

Boende på behandlingshem i syfte att uppnå förändring under ordnade former med tydlig struktur.

Specifik målgrupp

Personer med omfattande psykisk ohälsa, missbruk eller beroende och som är beroende av dygnsvård.

6.13 Hem för vård och boende (HVB)

Definition och syfte

Boende i hemlik miljö med syfte att skapa en trygg uppväxt.

Specifik målgrupp

Unga vuxna där det finns en missbruks- och beroendeproblematik eller där det saknas föräldrar som kan ta hand om dem.

6.14 Familjehemsplacering

Definition och syfte

Boende i familj med syfte att uppnå förändring i en trygg miljö.

Specifik målgrupp

Personer med omfattande psykisk ohälsa, missbruk eller beroende och som är beroende av dygnsvård.

7 Externt köpt insats

Köp av insats hos extern utförare ska ske i undantagsfall. En sådan insats övervägs först efter att det utretts om stödbehovet kan tillgodoses med andra insatser i egen regi.

8 Uppföljning av denna riktlinje

Riktlinjen ska följas upp årligen och enhetschefen för enheten för vuxna ansvarar för att det sker.